

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 37057**Nom:** Pràctiques acadèmiques externes II menció Salut**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 21**Curs acadèmic:** 2026-27**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau Treball Social	Facultat de Ciències Socials	4	Indefinida (Actes individuals)

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau Treball Social	Prácticas Académicas Externas II Mención Salud	OPTATIVA

COORDINACIÓ

CALERO VALVERDE ANGELA

RESUM

Es tracta d'una assignatura optativa de pràctiques acadèmiques externes que es configuren com a activitats acadèmiques integrants del Pla d'Estudis del Grau en Treball Social. Així doncs, és una assignatura de pràctiques curriculars l'objectiu general de la qual és dotar l'estudiantat, a través de l'experiència de treball en l'àmbit de la intervenció professional en matèria de salut, de manera que comence a exercitar les habilitats professionals bàsiques i a utilitzar les eines i tècniques de treball adequades al camp de la pràctica, de forma supervisada i avaluada.

PROCEDIMENT

En la pàgina web de la Facultat de Ciències Socials es troba disponible i actualitzat el Document orientatiu sobre el procés de les pràctiques externes en la facultat de Ciències Socials (<http://www.uv.es/csocdocs/PractiquesExternes/DocumentosGenerales/GProceTSVAL.pdf>), així com la informació sobre el procés (<https://www.uv.es/uvweb/socials/es/estudios-grado/practicas-curriculares/grado-trabajo-social-1285902209319.html>).

TIPOLOGIA DE CENTRES

Les pràctiques es desenvoluparan en centres i recursos de l'àmbit sanitari, amb una atenció especial a l'atenció sanitària especialitzada, l'atenció primària i altres àmbits d'especialització, com ara l'atenció a les persones majors, la salut mental, les conductes addictives, la diversitat funcional i altres col·lectius amb necessitats sanitàries específiques, en situació de dependència i amb necessitats de cures. Aquestes pràctiques, vinculades a la menció de Salut, connecten amb la formació de postgrau oferida per la Facultat de Ciències Socials de la Universitat de València a través del Màster Universitari en Treball Social en l'Àmbit Sanitari.

PERFIL TUTORS I TUTORES

Totes les tutores i tots els tutors de l'assignatura Pràctiques Externes II del Grau en Treball Social són graduats i graduades en Treball Social o, si escau, diplomats i diplomades en Treball Social.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Requisits previs

Per a poder matricular-se en l'assignatura Pràctiques Externes II (21 ECTS), l'estudiantat haurà de complir els requisits següents:

- a) Tindre un màxim de 15 crèdits ECTS no superats entre les assignatures de l'Àrea de Treball Social i Serveis Socials de primer, segon i tercer curs.
- b) Estar matriculat en un Itinerari o Menció del Grau en Treball Social.
- c) Haver superat prèviament l'assignatura Pràctiques Externes I (10,5 ECTS).

Recomanacions

Es recomana que, abans de cursar Pràctiques Externes II, l'estudiantat haja superat les assignatures de l'Àrea de Treball Social i Serveis Socials que proporcionen la formació bàsica i específica necessària per a afrontar el període de pràctiques avançades. En particular, es recomana haver superat: Fonaments del Treball Social (12 ECTS), Igualtat de gènere i no-discriminació (6 ECTS), Instruments i tècniques d'informació, organització de l'estudi i documentació (6 ECTS), Mètodes del Treball Social (6 ECTS), Interacció social i comunicació en Treball Social (4,5 ECTS), Administració social i sistemes de benestar (6 ECTS), Models aplicats al Treball Social (6 ECTS), Comunicació professional (4,5 ECTS), Prestacions del sistema públic de serveis socials (6 ECTS), Introducció a la política social (4,5 ECTS), Tècniques i procediments en Treball Social (6 ECTS), Serveis socials (4,5 ECTS), Política social (4,5 ECTS), Projectes

socials (6 ECTS) i Investigació en sistemes de benestar social (6 ECTS), a més de Pràctiques Externes I.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1311 - Grau Treball Social

Administrar responsablement el propi treball assignant prioritats, complint les obligacions professionals i avaluant l'eficàcia del programa de treball.

Aplicar els mètodes i models de Treball Social en la interacció amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats promovent el desenvolupament i la millora en les condicions de vida, i realitzant el seguiment i valoració dels canvis dirigits a aconseguir la seua autonomia i la finalització de la intervenció.

Aplicar estratègies d'intervenció en treball social amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per a ajudar-los en la presa de decisions fonamentades sobre les seues necessitats, circumstàncies, riscos, opcions preferents i recursos.

Aplicar estratègies per a la identificació, intervenció i avaluació en treball social davant de comportaments, contextos i circumstàncies que configuren situacions de risc per a les persones, grups i comunitats.

Aplicar les actituds i habilitats necessàries per a integrar la perspectiva de gènere a la pràctica professional.

Aplicar les tècniques del treball social per a treballar de manera eficaç dins dels sistemes, xarxes i equips interdisciplinaris i multiorganitzacionals.

Aplicar tècniques i mètodes d'intervenció adaptats a necessitats sociosanitàries.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Comprendre els sistemes, contextos organitzacionals i equips de treball vinculats al treball social.

Conèixer el disseny, la implementació i l'avaluació de projectes d'intervenció social.

Conèixer els mètodes i models de treball social per a intervenir amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats segons les necessitats i circumstàncies que tinguen.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Conèixer les realitats específiques, necessitats i recursos especialitzats de l'àmbit sanitari, amb èmfasi en l'atenció sanitària especialitzada, atenció primària i altres àmbits d'especialització, com ara l'atenció a persones majors, salut mental, conductes addictives, diversitat funcional i altres col·lectius amb necessitats sanitàries específiques, situació de dependència i de cures

Contribuir a la gestió i direcció d'entitats de benestar social.

Contribuir a la preparació de reunions i participar en la presa de decisions a fi de defensar millor els interessos de les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats.

Contribuir a la promoció del creixement, desenvolupament i autonomia de les persones, i enfortir les habilitats de relació interpersonal i grupals a partir de les metodologies vinculades al treball social.

Contribuir al desenvolupament de xarxes de suport a les quals les persones poden accedir per a fer front a les seues necessitats i enfortir els resultats planificats.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que responguen a demandes socials, tenint en compte com a referent els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Definir propostes de resolució davant situacions de risc prèvia identificació i valoració de la naturalesa d'aquest.

Demostrar competència professional en l'exercici del treball social.

Desenvolupar accions vinculades amb l'administració de recursos i serveis, supervisant-ne l'eficàcia i assegurant-ne la qualitat.

Desenvolupar projectes d'intervenció i investigació en treball social en l'àmbit sanitari.

Establir relacions professionals a fi d'identificar la forma més adequada d'intervenció.

Formular el disseny, desenvolupament i avaluació dels plans d'intervenció amb persones i amb professionals negociant el subministrament de serveis que han de ser emprats i revisant l'eficàcia dels plans d'intervenció amb les persones implicades a fi d'adaptar-los a les necessitats i circumstàncies canviants

Generar històries i informes socials mantenint-los complets, fidedignes, accessibles i actualitzats com a ajuda en la presa de decisions i les valoracions professionals.

Identificar les metodologies d'intervenció en treball social per a la interacció, acompanyament i resolució de necessitats i situacions-problema amb persones, famílies, grups i comunitats.

Identificar situacions de risc pròpies de l'exercici professional a través de la planificació, revisió i seguiment d'accions orientades a això.

Interpretar la informació que proporciona la pràctica professional com a suport per a revisar i millorar les estratègies d'intervenció en situacions socials emergents.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a respondre a les diverses necessitats professionals i socials.

Reforçar les capacitats de les persones, famílies, grups i comunitats perquè siguin agents de transformació en les situacions en què viuen.

Resoldre situacions de crisi valorant la urgència de les situacions; planificar i desenvolupar accions per a afrontar-les i revisar-ne els resultats.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Seleccionar la informació de manera ètica i eficaç en l'aprenentatge autònom que contribuïska a la producció de nous coneixements disciplinars i a l'aplicació professional que tinga.

Utilitzar la mediació com estratègia d'intervenció destinada a la resolució alternativa de conflictes, en les circumstàncies que ho requerisquen.

Validar el coneixement actual de les millors pràctiques del treball social per a la revisió, anàlisi i actualització dels mateixos marcs de treball.

Valorar les necessitats i opcions possibles per a orientar una estratègia d'intervenció des del treball social.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Coneixement i anàlisi del sector d'intervenció en Treball Social en l'àmbit sanitari. Aplicació en la pràctica de tècniques i mètodes d'investigació adaptats a les necessitats sociosanitàries: observació directa, anàlisi documental o entrevista. Redacció d'un informe-projecte de pràctiques.

2. Contextualització correcta de l'organització de referència, del rol i les funcions del/de la treballador/a social en l'àmbit sanitari en aquesta, així com de la metodologia utilitzada, de la problemàtica sociosanitària de referència i de la seua relació amb altres sectors relacionats o derivats de l'àmbit sanitari.

3. Participació en l'equip de treball i en les dinàmiques organitzatives pròpies.

4. Observació, anàlisi i identificació de les metodologies professionals (anàlisi de casos individuals o col·lectius) amb l'acompanyament del/de la professional responsable, amb la profunditat necessària per a la comprensió de la complexitat del conjunt de factors, tant en el seu origen com en la comprensió de les implicacions de les possibles intervencions.

5. Col·laboració i implicació en programes i actuacions del servei.

6. Elaboració i aplicació de documentació professional específica de l'àmbit sanitari: història social, fitxa social, informe social i altres.

7. Aplicació d'un procés metodològic d'intervenció en situacions socials a nivell individual, familiar, grupal i/o comunitari, tenint en compte l'ús adequat dels temps socials i acadèmics implicats.

I. ACTIVITATS FORMATIVES A LA UNIVERSITAT (3 ECTS)

1. Activitats formatives d'aula a la universitat (30 hores)

1.1. Classes pràctiques de preparació per a la incorporació al centre de pràctiques.

1.2. Tallers específics per sectors i/o d'integració disciplinària

2. Activitats presencials fora de l'aula (20 hores)

2.1. Tutories de seguiment.

3. Activitats no presencials (25 hores)

3.1. Treball autònom de l'estudiantat vinculat a les activitats formatives d'aula a la universitat (lectura de materials bibliogràfics obligatoris, sistematització de materials bibliogràfics i altres).

II. ELABORACIÓ DE TREBALLS I CREACIÓ D'EINES (3 ECTS)

Elaboració de memòries i/o informes de seguiment, i creació de les eines necessàries al llarg del procés de les pràctiques: fulls d'observació, protocols d'actuació, fitxes de seguiment, diari de camp i altres (75 hores).

III. ACTIVITATS AL CENTRE DE PRÀCTIQUES (15 ECTS)

Intervenció directa, supervisada, tant a l'espai del centre de pràctiques com al seu entorn social, quan siga procedent: aplicació d'instruments i eines del Treball Social. Treball indirecte al centre, entitat, organització, programa o servei. Supervisions individuals de seguiment amb el/la tutor/a del centre de pràctiques. Supervisions als centres de pràctiques amb els/les tutors/es i l'estudiantat (375 hores).

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Assistència al centre de pràctiques	375,00
Assistència a activitats complementàries	30,00
Seguiment i tutorització de les pràctiques	20,00
Total hores	425,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació d'informes complementaris	0,00
Preparació de la memòria i avaluació de les pràctiques	75,00
Total hores	100,00

METODOLOGIA DOCENT

Les metodologies docents que s'utilitzaran al llarg del període de pràctiques seran les següents:

- Activitats d'aprenentatge presencials en el centre de pràctiques: familiarització amb els serveis i recursos disponibles, observació de la intervenció professional i participació en reunions de l'equip.

- Intervenció directa supervisada en el centre de pràctiques: aplicació dels instruments i eines del Treball Social.
- Sessions formatives presencials a la Universitat: activitats inicials de preparació per a la incorporació a les pràctiques.
- Sessions presencials de supervisió grupal a la Universitat, organitzades per itinerari formatiu: taules d'experiències de bones pràctiques.
- Sessions de supervisió en els centres de pràctiques amb participació dels tutors o tutores de pràctiques i de l'estudiantat.
- Sessions individuals de seguiment i supervisió amb el tutor o la tutora de la Universitat.
- Sessions individuals de seguiment i supervisió amb el tutor o la tutora del centre de pràctiques.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es duu a terme a través de tres elements:

- Avaluació contínua del treball realitzat per l'estudiantat al llarg del curs i/o de l'assistència i/o participació en les sessions presencials a l'aula, en les tutories i/o en les activitats complementàries (30 %).
- Avaluació de les tutories de seguiment de les pràctiques (10 %).
- Avaluació de l'Informe-Memòria de Pràctiques que lliure l'estudiantat en finalitzar el període de pràctiques (60 %).

Recordatori sobre la integritat acadèmica

El plagiat consisteix a presentar com a pròpies idees, textos o treballs aliens sense el degut reconeixement de la seua autoria. En l'àmbit digital, el ciberplagiat inclou la còpia parcial o total de continguts obtinguts en línia sense citar adequadament les fonts.

Evitar aquestes pràctiques implica fer un ús responsable, ètic i transparent de la informació emprada en els treballs acadèmics. Per a això, serà imprescindible aplicar correctament les normes APA (7a edició) en la citació i referència de les fonts utilitzades. Es prestarà una atenció especial al compliment dels principis d'integritat acadèmica i al respecte de la propietat intel·lectual en les activitats d'avaluació, valorant-se l'ús correcte de les cites i referències d'acord amb les normes APA (7a edició).

L'ús d'eines d'intel·ligència artificial generativa haurà d'ajustar-se a les indicacions del professorat responsable de l'assignatura. En tot cas, l'estudiantat serà responsable de l'autoria, la veracitat, el rigor acadèmic i la qualitat dels treballs presentats. Quan aquestes eines hagen contribuït de manera significativa a l'elaboració d'una activitat avaluable, la seua utilització haurà de declarar-se expressament, indicant l'eina emprada i la finalitat del seu ús. Presentar com a propi contingut generat totalment o parcialment mitjançant intel·ligència artificial sense declarar-ho, o utilitzar aquestes eines de manera contrària a les instruccions docents, podrà considerar-se una vulneració de la integritat acadèmica.

BIBLIOGRAFIA

- Arango, C. (2005). *Guía de prácticas de Trabajo Social III*. Arte Comunicación Visual, S.L.
- Asensio, M. J. (2001). *El acceso al empleo de los diplomados en Trabajo Social*. Hergué Editora Andaluza.
- Berasaluze, A., Ariño, M., Ovejas, R., y Epelde, M. (2020). *Supervisión en Trabajo Social: Una metodología para el cambio*. Thomson Reuters Aranzadi.
- Berriotxo, K., y Berasaluze, A. (2008). *El ejercicio profesional del Trabajo Social hoy*. Erroteta.
- Botija, M. (2016). *Prácticas para las prácticas*. Tirant Lo Blanch.
- Brezmes, M. (2001). *La intervención en Trabajo Social: Una introducción a la práctica profesional*. Hespérides, S.L.
- Consejo General de Trabajo Social (2017). *Código deontológico de Trabajo Social*. <https://www.cgtrabajosocial.es/codigo-deontologico>
- Conde, R. (2006). *Manual para las prácticas universitarias de Trabajo Social*. Fotocopias Gami, S.L.
- Del Caño, C., Escoda, E., Herraiz, A., Poyatos, A., y Rejas, L. (2012). *El informe social. Teoría y práctica*. Tirant Lo Blanch.
- Eco, U. (2001). *Cómo se hace una tesis: Técnicas y procedimientos de estudio, investigación y escritura*. Editorial Gedisa.
- Fombuena, J. (2012). *El Trabajo Social y sus instrumentos: Elementos para una interpretación a piacere*. Nau Llibres.
- García, F. (2001). *La intervención profesional en Trabajo Social: Supuestos prácticos I*. Colegio Oficial de Diplomados en Trabajo Social y Asistentes Sociales de Málaga.
- Giménez, V. M., Lillo, A., y Lorenzo, J. (2003). *El proceso de supervisión de campo en el punto de mira: Una investigación a tres en Trabajo Social*. Instituto de Ciencias de la Educación, Universidad de Alicante.
- Gómez, J., Julve, M., y Pérez, J. V. (1999). *Trabajo Social. Orientaciones y prácticas formativas*. Editorial Gules.
- Kisnerman, N. (1998). *Pensar el Trabajo Social*. Editorial Certeza.
- Lázaro, S. (2007). *Aprendiendo la práctica del Trabajo Social: Guía de supervisión para estudiantes*. Universidad Pontificia de Comillas.
- Ovejas, M. R., y Berasaluze, A. (2008). *Guía para el practicum en Trabajo Social*. Universidad del País Vasco.
- Pastor, E. (Coord.). (2014). *Prácticas y supervisión en Trabajo Social: Metodología, organización e instrumentos de supervisión de la práctica profesional*. DM.

Reducindo, I., Rivera, L. R., Rivera, J., y Olvera, M. A. (2017). Integración de plataforma LMS y algoritmo de código abierto para detección y prevención de plagio en Educación Superior. *Revista General de Información y Documentación*, 27(2), 299-315. <https://doi.org/10.5209/RGID.58205>

Sarriá, J. F., y De Francisco, J. C. (2018). Ciberplagio académico: un tema de importancia. *Lite ¡A tu alcance!*, 68, 4-12. <https://es.calameo.com/read/00557874303bfa3c48182>

Uriz, M. J., Ballester, A., y Urien, B. (2007). *Dilemas éticos en la intervención social: Una perspectiva profesional desde el Trabajo Social*. Mira Editores.

VV.AA. (2003). *Aplicación de las nuevas tecnologías a la enseñanza de la intervención profesional en Trabajo Social: El caso Elena*. Universidad Complutense.

Wenger, M. D., y Díaz, R. M. (2005). *El Trabajo Social en el siglo XXI: Inserción laboral, formación y empleabilidad de los diplomados en Trabajo Social*. Tirant Lo Blanch.